

nástupu mě čekala studená sprcha. Dělal jsem si iluze, jak budu dělat kulturu, ale musel jsem praktikovat v zemědělské redakci. Byl jsem venkovský kluk, rozeznal jsem pšenici od žita, ale o profesionálním zemědělství jsem neměl ponětí. Naštěstí jsem znal odborníky z předchozího zaměstnání, což mi hodně pomohlo. Pak jsem byl přesunut do oboru státní správy a teprve nakonec do rubriky školství a kultury. Tehdejší ředitel krajského vysílání Jan Procházka trval na tom, že každý začátečník se musí seznámit s veškerou rozhlasovou činností. Tehdy se mi to protivilo, ale později jsem mu byl vděčný. Byl to zajímavý člověk, dával přednost zpravodajství a publicistice, dost nesmlouvavě stál za svými názory, nebylo těžké dostat se s ním do sporu, ale nikdy se nikomu nemstil. S rozhlasovou prací to myslil velmi odpovědně.

Jak vypadala v polovině 60. let situace v plzeňském rozhlasu?

Zpravodajství a publicistika měly každý den svůj vymezený čas v poledne a odpoledne. V celostátním vysílání se Plzeň uplatňovala především v hudebních pořadech. Plzeňský rozhlasový orchestr měl vynikající úroveň a uměl nastudovat barokní hudbu i modernu. Plzeň byla také střediskem českého folkloru, a to zásluhou skvělých hudebníků, jako byli Zdeněk Lukáš, Jaroslav Krček, Zdeněk Bláha nebo Jan Málek. Byli bychom vlastní vysílací čas rádi prodloužili, ale podařilo se nám to jen v sobotu v jakési společné vlně s Brnem a o nedělích. Na ústředním programu se jen mírně podílela publicistika a trochu víc redakce literární a vysílání pro děti a mládež.

V polovině šedesátých let ještě existovala předběžná cenzura, ale byla už poněkud mdlá. Úředníci z HSTD měli povinnost poslechnout všechno, co se natočilo, a myslím, že je to dost nudilo. Byli to většinou odložené funkcionáři a chtěli hlavně klid. Politické tání bylo všude znatelné. Rozhlasáci se už nebáli diskutovat a prosazovat bohatší, pestřejší a odvážnější pořady. Postupně se rozšiřoval prostor pro větší volnost projevu. V plzeňském rozhlasu pracovalo tehdy hodně angažovaných lidí, jak se říkalo, a ti se žádného získaného kousku svobody už vzdávat nechťeli.

Jak vypadal život v plzeňské literární redakci?

Funkci literárního redaktora zastával v 60. letech František Fabian, ale ten krajskému vedení nepodléhal. Rozsah literární produkce nebyl příliš velký. Školská a kulturní rubrika připravovala např. Kulturní měsíčník, tam jsme také nacházeli místo pro literaturu. V krajové redakci se muselo dělat všechno ostatní – divadlo, film, osvěta, lidová tvořivost, školství, věda a křoví, co ještě. Naší velkou akcí býval Mezinárodní filmový festival v Karlových Varech. Občas jsme si vyměnili nějaký ten pořad s jinými stanicemi. Plzeň měla ale tu výhodu, že byla dobře slyšitelná i v jižních a severních Čechách, takže jsme získávali posluchače i odtamtud.

Po sovětské okupaci všechny naděje zvolna pomasly. Jaké změny to přineslo vám?

Po r. 1968 už nebyla předběžná cenzura, ale následná, a ukázalo se, že je ještě horší. Vedle ní existovaly seznamy, co se smí a nesmí, a také komu je zakázán přístup k mikrofonu. Měl jsem tehdy z rádia nedobrovolně odejít, ale nepovedlo se, a dodnes nevím, čemu za to vděčím. V ročních hodnoceních jsem měl vždy za-

psáno, že je třeba moji práci ukončit. V té nejistotě ale došlo k jednomu paradoxu. Bylo třeba mě izolovat, a proto jsem směl pracovat jen s literaturou. Tím se mi vlastně splnil sen. Po nuceném odchodu F. Fabiana zůstal literární úsek neobsazený, a tak jsem tu a tam a téměř utajeně propašoval nějaký příspěvek i do Prahy. Časem z toho byla docela dobrá spolupráce. Na rozdíl od Brna a od Ostravy, kde byly zavedeny velké literární redakce, Plzeň měla pro četbu, verše, pásma atd. jenom jednoho redaktora, asi tak na půl úvazku. Nakonec jsem však přece jen byl trpěn jako člověk, který připravuje mnoho věcí pro region i pořady pro Prahu.

Které pořady jste dělal nejradši?

Nerad strkám do kouta jedno dítě pro druhé, ale miloval jsem Bio-Ilusion. Říkal jsem tomu první český rozhlasový literární biograf – půlhodinový pořad o filmu natočeném podle literární předlohy. Skládal se z četby knihy, ze zvukových ukázek z filmu a z redakčního slova. Vysílal se celý rok, s mnoha reprízami. Měl jsem také rád Stránky na dobrou noc. Vysílaly se pětkrát, příp. čtyřikrát týdně ve večerních hodinách, byla to vždy deseti-minutová četba, krátce uvedená redaktorem. Stránky byly pro pražský pořad, ale podílely se na něm krajové redakce a v Plzni jsme jich připravili ke třem stům. Všechny stanice se podílely na hodinových pořadech Chuť domova. Vzpomínám také na Pokračování za pět minut, kdy byla četba přerušována pětiminutovými hudebními přestávkami. Příběh byl vždycky uzavřený a laděný oddechově, takže se četlo i hodně humoristické, detektivní a sci-fi literatury. Mne osobně těšily také historicko-literární pořady.

Na které lidi nechcete nikdy zapomenout?

Rád vzpomínám na ty, kteří mě zasvětili do rozhlasového řemesla, a potom na mladé, které jsem učil sám. Nikdy nezapomenu na Jana Procházku. Měl jsem rád i techniky a muzikanty, rozhlas byl zkrátka můj životní kamarád. Nedovedl jsem si představit práci jinde. Přitom jsem chápal, že to vždycky není rádio, jaké bych chtěl dělat, ale jakýsi tvořivý duch v něm stále i v nejhorších dobách přežíval.

Posloucháte dnes rádio?

Musím přiznat, že ho neposlouchám často, a proto si ani netroufám pronést kvalifikovaný soud. Před lety mě rozčaroval chaos, nedostatek profesionality a pronikání komerčních prvků. Rozladily mě do sebe zahleděné pořady, které vůbec nebraly zřetel na posluchače. Teď zase převládá honba za poslechnovost a komerční stanice vytvářejí takovou houšť konkurenčního prostředí, že to často strhává i veřejnoprávní média. Je třeba respektovat zájmy a vkus posluchačstva, ale je také třeba znát ve všem míru. V redakcích fungovala tak, že byly přirozené autority, začátečníci a ti, co jenom pluli. Dneska by asi i v rozhlasu každá individualistická snaha se prosadit měla být přesněji korigována větší zkušeností a znalostí.

Myslíte, že mají smysl regionální stanice?

Jsem o tom přesvědčen. Místní podmínky jsou rozmanité a pestrost regionů znamená kulturní přínos. Region musí hledat hodnoty, které překračují místní úroveň. Regionalismus nemůže být nahrazen lokálním patriotismem. Úkolem regionálního rozhlasu nemůže být jenom bavit.

Jak Vám teď plyne čas?

Žiji na vesnici, uklízím sněh, sekám trávu... Do lesa mám sedm minut, na zahradě mi roste borovice, smrk, modřín. A hodně čtu. Vracím se ke knihám, které jsem kdysi četl v redakčním chvatu, a čtu je nyní důkladně.

PhDr. Bohuslav Vítek

Karel Ančerl

11. dubna 1908 Tučapy – 3. července 1978 Toronto

Letošní velký jubilant měl velmi blízký vztah k někdejšímu Československému rozhlasu. V desítkách vzpomínkových staří bývá především připomínána jeho významná éra, kdy řídil Českou filharmonii, a poslední etapa jeho umělecké dráhy – po roce 1968 v emigraci, kdy vedl Torontský symfonický orchestr.

V čele České filharmonie stanul ovšem až v roce 1950. To už mu bylo dvaadváct a k tomuto vrcholnému postu ho přivedly jeho významné dosavadní aktivity, v nichž významnou roli hrál právě rozhlas. Už ve třicátých letech minulého století na sebe upozornil jako velmi schopný tlumočnický novodobých partitur. Podílel se například – jako asistent tehdy významného dirigenta Herrmanna Scherchena – na uvedení Hábovy čtvrttónové opery *Matka v Mnichově*, byl častým hostem festivalů novodobé hudby. Svou všestrannost doložil i několikaletým dirigentským působením v Osvobozeném divadle Voskovce, Wericha a Ježka.

Rozhlas byl tehdy ještě mladou institucí a hledal perspektivní a talentované hudebníky, kteří by se spolupodíleli na systematickém budování jeho hudebního vysílání. Už od roku 1926 působil v rozhlase malý orchestr, který postupně vzrůstal a získával na své prestiži. Ač se Karel Ančerl v rozhlase už od počátku uplatňoval dirigentsky, mnohdy i při projektech velmi pozoruhodných (už v roce 1934 pohotově ze dne na den zaskočil za jiného dirigenta, aby se zhostil náročného programu z děl Prokofjeva), dirigentem zde v dobách tzv. první republiky jmenován

Objevuji staré knihy a potvrzuji si i některé staré myšlenky. I k básníkům mám hlubší vztah, zase mám rád Horu, Sovu, Tomana. Byl jsem zvyklý kupovat alespoň čtyři knihy měsíčně, ale na to teď nejsou peníze. Naštěstí je v mé knihovně 7 000 svazků a s tím si vystačím.

dirigent

nebyl. Vykonal funkci hudebního režiséra a měl povinnost „vykonávat práce kapelnické a korepeditorské podle potřeby a rozhodnutí hudebního odboru“, a to až do doby nástupu nacismu u nás, kdy musel – podobně jako řada dalších lidí židovského původu – rozhlas opustit. V koncentračním táboře potom přišel o celou rodinu.

Až dva roky po válce konečně stanul v čele rozhlasových symfoniků, kde setrval (vedle dirigentské funkce v nově ustavené Opeře 5. května) až do roku 1950, kdy nastoupil do České filharmonie. A právě z této éry pocházejí prakticky všechny Ančerlovy rozhlasové snímky, mezi nimiž září dodnes vzorové nahrávky Smetanových oper *Braniboři v Čechách*, *Prodaná nevěsta* a *Dvě vdovy*, Musorgského *Borise Godunova* a řada dalších snímků skladeb našich i světových mistrů.

Bez jejich znalostí není možné plně poznat celou Ančerlovu uměleckou osobnost, byť základní ančerlovský zvukový archiv tvoří nahrávky s Českou filharmonií pořízené pro Supraphon. V minulých letech vyšly v souboru *Ančerl Gold Edition* na více než čtyřicet CD! Dnes už pamětníci Ančerlovy rozhlasové éry ve zdrcující míře nejsou mezi námi. Ale nás, kteří pamatujeme desítky jeho filharmonických koncertů, je celá řada. Byly to večery nabitě dokonale a seriózně připravenou hudbou, kterou nám tento nezapomenutelný mistr taktovkou předával se svou příznačnou noblesou a smyslem pro zodpovědnost, aniž by jakkoliv stavěl na svém vizuálním dojmu či prostředcích jiných než ryze hudebních.

Mgr. Eva Lenartová

Mgr. Zdeněk Milt

11. května 1933 Ostrava

Kdy a proč jsi začal pracovat v rozhlase?

Bylo to hned zpočátku šedesátých let a hlavně proto, že mi to nabídli. Podařilo se mi předtím na UP založit studentský kabaret, naše prvotina Opera za jeden a půl groše byla úspěšná, text se nějak dostal do rozhlasu, chtěli po mně další věci, a tak jsem se postupně stal rozhlasovým autorem. Bylo to docela vítané přilepšení ke stipendiu. Ovšem, stát se rozhlasovým redaktorem bylo složitější. Existovalo tehdy rozmístovací řízení a po státnicích mě neúprosná umístěnka nasměrovala do pohraničí. Rok trvalo, než se podařilo opatřit za mne náhradu a já mohl zasednout za redakční stůl v literárně-dramatické redakci ostravského studia.

Do jakého prostředí jsi vstupoval?

Mohu říct, že velmi utěšeného. Hlavně díky vedoucímu redaktorovi, spisovateli Janu Drozdovi. Byla to ne-

literární redaktor, publicista, překladatel

skutečně vzácná a charismatická osobnost, také složení redakce se začínalo měnit. A postupně také obsah vysílání. Když jsem nastoupil, existovaly ještě různé mediální kampaně, nařízené shora. Tu a tam se tyto akce nevyhýbaly ani literární redakci. Dnes, v zemi takřka bez cukrovarů, si už těžko dokáže někdo představit bombastickou kampaň na podporu kampaně řepné. Aby se prolнула všemi vysílanými žánry, vymyslelo si tehdejší programové vedení studia, že literární redakce dá vzniknout zábavnému satiricko-humoristickému pořadu, samozřejmě s kladným vyzněním. Byl jsem angažován jako redaktor zábavného vysílání a toto byl první pořad, který mi byl přidělen. Samozřejmě s tím, že supervizi bude mít zkušený kolega, který mě zaučí, na konkrétním pořadu vyškolí. Nevyškolil, zastával názor, že eléva je nutno hodit do vody, plavat se pak naučí sám. Plaval jsem ovšem tehdy spíš v potu než ve

vodě a výsledný výpotek, který bych už nikdy nechtěl číst ani slyšet, následně povýšil ještě režisér Albín na piedestal neskutečna tím, že v obsazení figurovaly hvězdy jako Zora Rozsypalová, Gabriela Vránová, z herců Langmiller nebo Adamíra, jeden z nich určitě. Oficiální průšvih z toho nebyl, ten málem přišel o něco málo později. Udělal jsem pořad z textů tehdy nežádoucího Jaroslava Žáka. Programová vedoucí, jinak dáma velice nervní, to shodou okolností zjistila až ve chvíli, kdy už byl pořad ve studiu. Velice vzrušeně trvala na okamžitém zastavení natáčení. Naštěstí, také díky vedoucímu redakce, se podařilo pořad dokončit a paradoxně mi nakonec i otevřel cestu do celostátního vysílání. Pak už se postupně situace měnila k lepšímu.

Jak tehdy pracovala literární redakce, čemu ses věnoval a s kterými výraznými osobnostmi jsi spolupracoval?

Ostravská redakce kopírovala vlastně uspořádání tehdejší pražské literární redakce. Rozdíl byl snad jen v tom, že v Ostravě nebylo tak striktní rozdělení žánrů, kterým se jednotliví redaktori věnovali. Já jsem měl třeba na starosti zábavné vysílání, ale zároveň jsem připravoval i literární pásma, četby, dramatizace. Pokud jde o ty výrazné osobnosti, myslím, že jsem na ně měl v životě štěstí. Spolu s Milanem Kunderou jsme na vojenském cvičení destruovali armádu (měli jsme sousedící kavalce), s Milošem Formanem jsem se potkával v Dubonetu, vedli jsme debaty s Jaroslavem Dietlem, napadá mě řada dalších jmen, také na své více než výrazné pedagogy musím vzpomenout. Zkoušky z literatury jsem skládal u Oldřicha Králíka, učili mě Václav Wassermann, Radovan Lukavský, zkoušky z dějin umění jsem dělal u Františka Dvořáka, s psaním mi radil J. R. Pick... Ale v té otázkce určitě nejde o výčet životních setkání, ale o rozhlasovou práci. Těch, s kterými jsem spolupracoval nebo s nimi natáčel, byla samozřejmě celá řada. Byli mezi nimi známí herci, tehdy populární „baviči“ (nemám to slovo rád), na druhé straně literární teoretici či univerzitní pracovníci. Rád vzpomínám třeba na natáčení s bývalou hvězdou kabaretu Červená sedma i evropských scén Lídou Theimerovou, na rozhlasovou podobu *Zpívajících Benátek* s Ljubou Hermannovou v režii Jana Kačera, nejvíc snad na literární kabaret o moderních bajkách, které jsme se Sašou Lichým psali pro Miloše Kopeckého a Miroslava Horníčka, kteří tehdy působili v Ostravě. Pořad měl ohlas u diváků i v tisku, ještě po letech se několikrát reprízoval. Ostatně, odvysílali jsme tehdy s podobným ohlaselem i první Horníčkovy *Hovory přes rampu*.

Nejdůležitější byla ovšem spolupráce s autory a překladateli. Podařilo se mi uvést ještě z rukopisu nový Šmídův překlad *Dona Quijota* nebo Bablerův Dantovy *Božské komedie*. Na druhé straně to byly pravidelné literární kabarety pro celostátní vysílání, které jsme psali se Sašou Lichým, Ivanem Krausem a Antonínem Pokorným (oba tehdy pracovali v Ostravě), do zábavných pořadů přispívali také budoucí chartisté Karel Biňovec a Jaromír Šavrda, občas Luděk Nekuda a řada dalších. Těžko začít jmenovat a někoho nejmenovat, ta otázka je velice širokoúhlá. U těch kabaretů měli ovšem důležitou spoluúčast i pracovníci tzv. Hlavní správy tiskového dozoru. O tom mám řadu zábavných historek ze schvalování.

Dnes je rozhlasová práce plně digitalizovaná, ale ještě před několika lety se natáčelo úplně jinak...

Samozřejmě, dnes je ten způsob práce úplně o něčem jiném. Na takovém rozhlasovém pásmu s reportážními vstupy se kdysi podílela celá armáda lidí. Z reportážního magnetofonu musel technik přetočit záběry na stříhací pásek, pak tu byl stříhač, někdo musel napsat průvodní text, ten musel někdo přepsat na blány, někdo ho pak rozmnožil, text a natočené záběry museli přečíst, poslechnout a schválit vedoucí redakce, ředitel studia a Hlavní správa tiskového dozoru, pak nastoupil režisér a produkční pracovník, který zajistil termíny a vybrané účinkující, ve studiu byl spolu s režisérem zvukový technik, natáčecí technik, někdy třeba i hudební redaktor a pochopitelně zřízenkyně, která nosila kafe. Následný poslech v redakci už ani nepočítám. To všechno dnes zvládne prakticky jeden člověk v živém vysílání. U čistě literárních nebo dramatických pořadů je to ovšem jiné, tam se zas toho po technické stránce tolik nezměnilo, snad jen úroveň technického zařízení. Živé vysílání a moderování má ovšem i své minusy. Živé slovo je sice bezprostřednější, ale bez písemné přípravy někdy povrchnější a méně obsažné. Z některých moderátorů se stávají, jak já jim říkám, takátoři. Pomáhají si slovními berličkami typu tak, takže, prostě. Chybí jim také někdy, jak se dnes říká, expertní zázemí, ale to už je zase o něčem jiném.

Co se v ostravském studiu dělo v roce 1968 a jaké to mělo následky?

Ten osmašedesátý ani v rozhlase nespádl s nebe. Celé to neopakovatelné klima šedesátých let vytvářelo k němu podmínky. Najednou bylo možné, aby v Bezručů, kde hráli hru o životě Ježíše Krista, zahajoval představení Ladislav Mrkvička slovy „Pochválen buď Ježíš Kristus“ a publikum odpovídalo unisono „Až na věky!“. Dnes už těžko někdo pochopí, že když po premiéře *Hamleta* při odchodu z divadla procházel Jiří Adamíra tleskajícím špalírem diváků, nebyla to jen pocta herci, ale zároveň i forma jakéhosi společenského protestu. Jakási manifestace semknutosti lidí, kteří už začali fandit jiným hodnotám než těm oficiálně předkládaným. Projevovalo se to nejen v divadlech, ale i při filmových představeních, na koncertech. To všechno se odráželo i ve vnitřním životě studia, měnily se vztahy mezi lidmi, všichni očekávali změnu. I když budou historici doklášat, že šlo v podstatě o boj jedné skupiny komunistů s druhou, byla to vzrušující doba a pamětníci ji z paměti nikdy nevymažou. Samozřejmě, že se práce celého rozhlasu, tedy i ostravského studia, postupně měnila, zvláště po zrušení cenzury. Celý ten příběh šedesátých let v ostravském studiu nebyl přímočarý, spíš plný nejrůznějších peripetií, ale dospěl až k legendárnímu srpnovému vysílání. Navíc – jako jediné médium odvysílalo ostravské studio prohlášení svých zaměstnanců, které odsuzovalo tzv. „moskevské protokoly“. Prohlášení převzal zahraniční rozhlas a následky byly pro většinu programových pracovníků fatální. Z průvodních 49 nás postupně muselo odejít 38! Nějakou dobu jsem byl bez zaměstnání, po několika odmítnutích mi nakonec přece jenom bylo povoleno učit, ale jen na základní škole.

Řadu let jsi učil, ale po listopadu ses do ostravské literární redakce zase vrátil na místo vedoucího redaktora. S jakými pocity?

Nebylo to hned na místo vedoucího redaktora, to až o nějaký měsíc později, ale to není podstatné. Byla to doba jisté euforie a pocitu, že když někdo léta stál, neměl by dále zůstat stát opodál, vznešeně řečeno. Práce bylo dost až hodně, ale myslím, že se dařila. Celkově ovšem bylo jasné, že se rozhlasové vysílání bude postupně, ale radikálně měnit. Byl jsem obeznámen i se strukturou zahraničních veřejnoprávních regionálních studií, viděl jsem v tom příklad i pro nás, i když tehdejší nový ředitel Ježek začal utápět dobré záměry v poněkud nešťastné personální politice. Od té doby se podoba rozhlasu radikálně změnila, občasné snahy přiblížit veřejnoprávní vysílání co nejvíc těm soukromým jsou ovšem podle mě kontraproduktivní.

Připravil Mgr. Robert Tamchyna

PhDr. Ivo Budil

12. května 1933 Praha – 24. října 2007 Praha

„Okamžik, kdy jsem slyšel Ivo Budila poprvé, si vybavuji s odstupem bezmála čtyř desetiletí naprosto přesně. Bylo to časně prázdninové ráno roku 1969 a posádka Apolla 11 právě přistála na Měsíci. Pověstný „malý krok pro člověka a velký krok pro lidstvo“ přibližoval posluchačům rozhlasu spolu s Janem Petránkem a Jiřím Mrázkem právě Ivo Budil. Tehdy už se dalo tušit, že z „éteru“ normalizačního rádia dlouho hovořit nebude. V roce 1974 musel dr. Budil z Čs. rozhlasu po dvou desetiletích odejít. Na pole popularizace vědy se směl vrátit v roce 1980, kdy začal pracovat v redakci časopisu Vesmír. Z rozhlasových přijímačů promluvil až po listopadové revoluci. Tehdy se legenda spojila s legendou. Ivo Budil převzal po Josefu Kleiblovi rozhlasový populárně-vědecký magazín Meteor. Spolu s Dagmar Sedláčkovou se tak stal pro spoustu lidí neodmyslitelným společníkem jejich sobotních rán. V roce 2005 se mě mnozí z nich ptali: „Kde je Ivo Budil? V Meteoru ho neslyším!“ Odpověď byla prostá: „Musíte si přeladit na digitální Český rozhlas Leonardo.“ U rozjezdu naší první rozhlasové stanice specializované na popularizaci vědy nemohl Ivo Budil chybět.

Kdybych měl toho muže bohatýrské postavy nějak stručně charakterizovat, asi bych o něm řekl, že byl taková „veselá lokomotiva“, protože optimismus a nevyčerpatelná energie jeho osobnosti naprosto dominovaly. Při popularizaci navazoval na nejlepší z nejlepších – na Julese Verna či Františka Běhounka, kteří měli stejně jako on slabost pro dobrodružné příběhy vědy, a přitom dokázali nejen zaujmout, ale donutit i k zamýšlení. Vytvořil budilovskou popularizační školu, na které se učili nejen žurnalisté, ale i vědci. Pro nás všechny, kteří jsme měli to štěstí a brali jeho laskavé lekce, bylo největší odměnou, když se usmál a řekl: „No

Máš na svém kontě desítky literárních pořadů, zatím jsme uvedli ty z první etapy tvého rozhlasového života...

Není to přesné, byly to spíš stovky pořadů. V tom posledním období jsem s potěšením uváděl autory, kteří měli být z české literatury na věčné časy vymazáni, ale i cizí autory, vzpomínám na johnovský cyklus, který jsme připravovali s prof. Skaličkou, na noční seriál z Balzacových povídek, některé dramaturgie, dá se říct, že toho, co jsem dělal rád, bylo dost.

Kdyby ses měl znovu rozhodnout, padla by tvá volba znovu na rozhlas?

Je to dnes oblíbená otázka a neméně oblíbená odpověď zní: je těžké říkat, co by bylo, kdyby... Je pravda, že rozhlas se dnes bulvarizuje snad míň než jiná velká média a doufám, že to tak zůstane. Jenže rozhlasu zase chyběj ty obrázky... Ale to je někdy dobře. Takže možná ano.

publicista, popularizátor věd

to vůbec nebylo špatné.“ Ivo Budil tak má velkou zásluhu na tom, jaká současná česká popularizace vědy je. Vůbec ne špatná.

Prof. Jaroslav Petr (pracuje ve Výzkumném ústavu živočišné výroby, kde se zabývá reprodukční biologií. Přednáší o biotechnologiích na vysokých školách).

Ivo Budil studoval v letech 1951–1955 filozofii a historii na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Do Československého rozhlasu nastoupil v roce 1955, jako redaktor do Redakce vědy a techniky. V roce 1974 byl pro své smýšlení a nesouhlas s „normalizací“ propuštěn; živil se jako skladník a strojník. V letech 1980–1990 působil jako redaktor časopisu Vesmír. V roce 1990 se vrátil do rozhlasu jako vedoucí Redakce vědy a techniky. Od roku 1992 připravoval na stanici Český rozhlas 2 – Praha legendární týdeník *Meteor*, jehož redakci převzal po dr. Josefu Kleiblovi. Od roku 2005 působil jako externí redaktor Českého rozhlasu Leonardo. Každý den připravoval do dopoledního vysílání desetiminutové rozhovory s předními českými vědci.

V rubrice Kdo je kdo o sobě Ivo Budil napsal: „Jsem externím spolupracovníkem stanice Český rozhlas Leonardo. Celý svůj pracovní život jsem spjatý s Československým a poté Českým rozhlasem – vyjma doby, kdy mě normalizační desetiletí zavedla do skladů, kotelen, ke službě výzkumu a naštěstí i do populárně-vědeckého měsíčníku Vesmír. Po roce 1989 jsem se stal vedoucím Redakce vědy a techniky, autorem týdeníků *Meteor*, *Svět*, *věda a my*, *Křížovatky vědy* i pravidelných vědeckotechnických příspěvků do Dobrých jiter stanice Praha.

Rodištěm Pražák, srdcem po prarodičích z Vodňanská a Horymírova kraje v Podbrdí. Pošetilostem a nepravostem světa se podivuji už 73. rok. Koničky? Dědeček čtyř vnoučat.“

Jarmila Konrádová

Jana Bezdíčková

20. května 1928 Brno

Kdykoliv si vzpomenu na své rozhlasové začátky, vybavují se mi ze všeho nejdřív tváře mých prvních – neodvažuji se napsat kolegů – spíš snad shovívavých učitelů. Celá tehdejší redakce A – Z i s širokým okruhem chytrých a talentovaných externistů. Alena Maxová, Dita Skálová, Milena Hübschmannová, Ivo Fischer, Čeněk Sovák, Dalibor Pokorný... Co jméno, to osobnost, a za každým z nich už tenkrát mnoho výtečných pořadů. U nízkého stolu, v místnosti, kde je teď news room vltavské redakce kultury, se každý týden konaly redakční porady s poslechem a den co den se tam při kávě debatovalo i jen tak povídalo. A ze všech setkání a hovorů se rodily nové nápady, nové programové typy, nové pořady... Z režisérů tu, aspoň jak se pamatuji, nejčastěji sedávala (někdy spíše jen horečně probíhala) Jana Bezdíčková; drobná postavou, ale nepřehlédnutelná, sršící energií, vždycky něčím nadšená nebo naopak z něčeho spravedlivě rozhořčená. Rozevlátá a pořád v pohybu mezi redakcemi, režisérským oddělením a karlínskými studii, ve kterých tehdy hodně natáčela. Z kabely jí obvykle nepořádně vyčuhovaly texty pořadů, které chtěla probrat s redaktory. Natáčela tenkrát opravdu hodně; pro A – Z, pro redakci humoru, pro literáty... A přímo z ní vyzařovalo, jak jí ta práce i všechn ten ruch a spěch baví a jak jí vůbec baví a těší a naplňuje rozhlas se všemi jeho kouzly a triky, s družnou atmosférou i s občasným napětím, bez něhož to ovšem také nejde. Měla prostě rozhlas ráda a měla ráda i rozhlasové lidi: zvukaře, střihačky, gramomixery (dnes už neexistující slovo!), produkční (tehdy se jim ovšem říkalo asistentky režie) a rozuměla si s nimi. Však taky rozhlasovou práci sama poznala od základů na svých prvních štacích v Brně a Plzni, kde začínala jako inspicientka a také právě asistentka režie. A to i přesto – anebo možná právě proto? – že byla dcerou Josefa Bezdíčka; slavný otec, v té době šéfrežisér literárně-dramatického vysílání v Praze, jí cestu nijak neusnadňoval.

V době, kdy jsem Janu poznala, byla už uznávanou i známou režisérskou osobností s výrazným rukopisem:

Zdeněk Milt

Alois Kachel

4. června 1918 Ostrava

„Chachar ze Zárubku,“ jak se někdy s oblibou tituloval tento rodilý „Ostravak“, se narodil několik měsíců před koncem první světové války. Jeho životní dráha se zdála být předurčena přáními rodičů. Chtěli mít syna dobře zajištěného, proto ho dali zapsat v roce 1933 na obchodní akademii. Tu sice A. Kachel v roce 1937 dokončil, ale ani těsnopis, ani kolonky „má dáti“ a „dal“ nikdy nebyly jeho koníčkem. Tím se stalo divadlo. Už během studia byl elémem, hned po maturitě se pak stal řádným členem činohry Národního divadla moravskoslezského. Neměl sice konzervatoř, zato však vynikající učitele. Patřili k nim režiséři Jan Škoda, Karel Konstan-

rozhlasová režisérka

nejšťastnější a dodnes připomínaná byla asi její spolupráce s Ivo Fischerem na tvůrci i posluchači milovaném cyklu *Piš a slyš!*. Vysílal se několik let a jeho oblíba byla společným dílem autora i realizačního týmu: inspirativní text nabízel možnosti, kterých režisérka a „její“ herci (nejčastěji Jana Dítětová, Milan Mach, Milan Neděla a Jiří Pick, které doplňovali Miloš Kopecký, Vladimír Hrubý ad.) s chutí a nápaditě využívali, takže výslednou podobu přímo ve studiu, během natáčení, improvizovaně dotvářeli. Taková spolupráce, v nejlepším slova smyslu slyšená a přitom nikoliv rutinní, nebývá bohužel častá. Hra ve hře, rychlé proměny, herecké převleky (dá-li se toto slovo použít i pro rozhlas), lehkost vtíp, nadhled – to byly základní prvky nejen cyklu *Piš a slyš!*, ale i mnoha dalších hodin a pásem, na kterých se Jana Bezdíčková podílela a jejichž výslednou podobu výrazně ovlivňovala.

Ale to jsme jen u zlomku jejího dlouhého a bohatého působení: kolik by se toho dalo napsat o její mnohaleté spolupráci s literární redakcí! I zběžný pohled do archivních záznamů naznačí, jak rozsáhlou činnost má za sebou a kolik toho po ní zůstává. Sama velká čtenářka s dobrou znalostí literatury – zejména té české – věnovala literárním pořadům veškerou pozornost a péči; a na výsledku to vždy bylo vidět. Velkých dramatických textů má na svém kontě nejméně, zato hojně režisovala malé seriálové komedie: opět se švihem, smyslem pro vtíp, vyhocenou situaci, pointu. A myslím, že opravdu z celého srdce milovala herce, mezi nimiž měla mnoho přátel, a celou hereckou profesi: dávala si záležet na obsazení každé malé role a samozřejmě měla také své favority, se kterými si skvěle, na slovo rozuměla. A kolik dnešních hereckých hvězd vyučila prvním rozhlasovým krůčkům, o kolik zajímavých hlasů rozhlas obohatila!

A nakonec: o kolik hezkých, živých vzpomínek na práci ve studiu, na „veselé příběhy z natáčení“ i na chvíli řečí u sklenky nebo šálku kávy, obohatila nás, své někdejší kolegy. Tak tedy za nás i za posluchače blahopřání k narozeninám: a za všechno díky, milá Jano Bezdíčková!

redaktor, dramaturg, režisér

tin, Jiří Myron i tehdejší členové souboru Miloš Nedbal, Rudolf Deyl ml., Gustav Nezval, Blanka Waleská, Marie Vášová a další. Nakonec zúročil i svá studia – kromě toho, že hrál v činohře, stal se brzy zároveň tajemníkem divadla.

Už v té době se jeho jméno začalo objevovat v rozhlase. Ostravské studio Čs. rozhlasu – to byla tehdy místnost v jednom patře Hasičského domu, upravená pro vysílání. Z „Hasičárny“ se vysílalo živě, samozřejmě na jeden mikrofon. Kachel tu působil externě jako herec a brzy také jako autor. Jeho rozhlasový křest se pak odbyval mezi rozhlasovými legendami. Kromě

vedoucího stanice Milana Rusínského to byli Josef Branžovský, F. K. Zeman, Josef Kolář nebo Karel Melichar-Skoumal.

Slibně se vyvíjející umělecká kariéra mladého herce a autora byla však přerušena ještě mnohem rychleji než začala. Německá okupace, protektorát a následně zavírání českých divadel se nevyhnuly ani Ostravě. Tehdy teprve dvaadvacetiletý A. Kachel se musel živit příležitostnými pracemi. Rušné poválečné období ho zastihlo v Krnově, kde pracoval v lidospřávně a nakonec jako okresní knihovnický inspektor. Ale to už má také nakročeno zpátky k divadlu.

S místními ochotníky hraje, hlavně však režisuje a píše. Využívá svou rozhlasovou autorskou zkušenost a výsledkem je zábavné pásmo *V dobré notě po robotě*. Pásmo mělo velký úspěch, krnovští ochotníci zajíždějí i do jiných měst. V Ostravě přibýly k publiku v sále i rozhlasové mikrofony. Posluchačský ohlas předčil veškerá očekávání a titul *V dobré notě po robotě* se udržel v rozhlasovém vysílání po řadu let. Spolu s úspěšným pořadem se vrátil k rozhlasové práci i Kachel. Byl angažován jako redaktor a režisér zábavných pořadů. Jen autorsky jich připravil desítky, režijně mnohem víc. Patřil k tvůrcům tehdejších oblíbených rozhlasových estrád, které se v Ostravě často opíraly o folklor, hudební soubory a zpěváky, populární byli tehdy tak zvaní lidoví vypravěči. Velmi oblíbenou se stala trojice Tadek, Lojzek a Poldek. Kachel pro ně psal texty, režíroval a v postavě Poldka i vystupoval.

Kromě úspěchu u posluchačů to byly především profesionální kvality jeho práce, které ho brzy vynesly na post vedoucího režiséra ostravského studia. Na zábavný žánr sice nezapomněl, ale těžištěm Kachlovy tvůrčí činnosti se postupně stávají náročné rozhlasové realizace dramatických textů. Natočil desítky rozhlaso-

vých her, kromě klasických i původních současných textů to byly rovněž úspěšné rozhlasové dramatizace – i po letech stále reprízované. Při své práci používal v té době nevěsední postupy, jako bylo třeba natáčení v exteriéru.

V roce 1968 Kachlovo působení v rozhlase znovu, už podruhé, přerušila okupace, tentokrát sovětská. Pověřeným právníkem mu bylo sděleno, že „vzhledem k tomu, že ztratil důvěru k socialistickému zřízení a SSSR, pozbyl i svou odbornou způsobilost k vykonávání jakékoliv práce v Československém rozhlase“.

A. Kachel se tak musel opět obtížně živit mimo svou profesi, s ostravským rozhlasovým studiem spolupracoval pouze externě až koncem 80. let. Po roce 1989 se už do rozhlasu vzhledem k věku nemohl vrátit, jeho rozhlasovou práci uzavřel 53dílný seriál *Rozhlas, já a ti druzí* (1989).

Většina z úctyhodného počtu pořadů, které Alois Kachel realizoval, se bohužel nezachovala. Dědictví, které zanechal nejen v historii ostravského rozhlasu, je však neopomenutelné.

Z režii:

Nikolaj Vasiljevič Gogol *Vij* (1970), Edgar Allan Poe – J. Pour *Zrádné srdce* (1971), Prosper Merimée – J. Pour *Venuše Illská* (1971), František F. Šamberk *Jedenácté přikázání*, Josef Kopta *Hlídač č. 47*, programová řada *Ostravských kabaretů rozhlasových – OSKAR, Osvobozené divadlo* (1992), *Zpráva o státu Halda* (5 částí – 1992), *Hrátky s operetou* (1993), *Polibky lehké múzy* (10 částí, 1995), *Kleветы kolem operety* (30 částí – 1996–1997), *Fidlovačka* (1996), *Krásná Galathea* (1996), *Paní Marjánka, matka pluku* (1996)

Mgr. Alena Zemančíková

PhDr. Milena Hübschmannová

10. června 1933 Praha – 8. září 2005 Jihoafrická republika

orientalistka a etnografka, socioložka

Milena Hübschmannová nastoupila do Československého rozhlasu v roce 1956. Jako absolventka oboru hindština, urdština a bengálština na FFUK v Praze dostala umístěnkou na ministerstvo zahraničí v Indii, ale kvůli „buržoaznímu původu“ ji tam nepustili. Na otázku, jak dlouho v rozhlase pracovala, odpověděla: „Jak se to vezme. S přestávkami 11 let, ale mezitím jsem byla v Indii, Austrálii a Libyi, narodila se mi dcera a onemocněla jsem tuberkulózou. A taky jsem tři čtvrtě roku pracovala na šachtě. Takže nakonec asi 5 let.“

V literární redakci se snažila propagovat indickou literaturu, romskou slovesnost, pořady o Romech vůbec.

O své orientaci na indologii a indická – a z nich vyplývající romská – studia hovořila jako o karmě z minulého života. Bengálsky se učila od čtrnácti let, hindsky od patnácti, na univerzitě pak urdsky, oficiální jazyk Pákistánu. K romštině přišla přes indické jazyky, sama o tom vypráví: „Na brigádě v Ostravě jsem pracovala poblíž černé party a užasla jsem, když jsem v jejich řeči poznala *šun!* – poslyš (hindsky *sun*) a *dikh* – hele (hindsky *dekh*)! Toužila jsem po Indii. A tu touhu jsem

začala naplňovat tím, že jsem se začala učit romsky v rodinách. Do dvou měsíců jsem se díky hindštině slušně dorozuměla...“

Vlivem indologických studií se stala vegetariánkou a aktivní praktikující jogínkou. V roce 1991 zakládá romistiku jako obor na Filozofické fakultě UK v rámci Indologického ústavu – mezi jejími žáky a absolventy oboru je dnes už i několik Romů.

Milena Hübschmannová žila stylem, o němž bychom dnes řekli „alternativní“. Jezdila autostopem, kam se toho dne dostala, tam zůstala na noc v nejbližší romské osadě. Doc. Jan Marek, indolog a dlouholetý kolega Mileny Hübschmannové, ji v rozhovoru pro Český rozhlas 3 – Vltavu charakterizuje: „Milena byla nespoutaný typ. Typ orientovaný na přítomnost, na to, co se kolem ní děje. Na život, který kolem ní prochází, který šumí a který je třeba nějak postihnout, nějak ho pochopit, porozumět mu a především také ho nějak zaznamenat. (...) Ona byla vyslovený zpravodaj, byla reportérka. V pozdějších letech, když chodila do terénu, tak ji člověk neviděl jinak než s magnetofonem po boku, a tehdy to bývaly starší

stroje, těžké, v objemných brašnách. Vždycky ten mikrofon nastavila před ústa lidí, obyčejných lidí, prostých lidí, aby jí zpívali třeba nářeční písničky.“ S mikrofonem jezdila do Indie i do romských osad.

M. Hübschmannová měla velký literární talent, byla „nadána básnickou řečí“. To se projevilo už na jejích překladech z hindštiny a urdštiny a potom při jejím překládání romských vyprávění.

Zvukové nahrávky, které pořídila při svém terénním výzkumu mezi Romy, představují kolem tří set magnetofonových pásků a sto osmdesát kazet. Celkem asi 700 hodin pohádek, vyprávění, rozhovorů a hudby. První zpěvník *Cikánské písně* publikovala v roce 1960, obsahuje české překlady textů 75 písní a předmluvu. V roce 1985 přepsala a volně přeložila písně tehdy ještě málo známé Věry Bílé a v roce 1999 vyšel *Zpěvník romských písní*.

Rozhodujícím časem pro vhled do romské kultury a slovesnosti byl pro Milenu Hübschmannovou půlroční pobyt ve slovenské osadě Rakúsy v letech 1968–1969, kde pracovala jako učitelka ve školce pro cikánské děti, měla tam s sebou i dceru Terezu. V roce 1970 pořídila magnetofonové záznamy romských vyprávění na jednom pražském dělnickém sídlišti a v roce 1973 vydala knihu *Romské pohádky*. Tato její sbírka dokázala ještě po dvaceti letech vyvolat poprask mezi českými učiteli, když byla zařazena do seznamu doporučené školní četby – pohádky jsou prý drsné a vulgární, v autentické po-

době je údajně nelze předložit školní mládeži. S tím souvisí výrok Christianne Fenezs-Juhasz při jednom rozhovoru ve Vídni: „Milena měla jednu vzácnou vlastnost: Nikdy nejednala podle pravidel politické korektnosti. Neprokazovala lidem pouhou toleranci, ale úctu, a to každému stejnou měrou. (...) Jedna vlastnost z ní dělala vědce: Nikdy nepřestala chtít vědět o světě něco víc, stále se chtěla učit, měla v sobě onu zvědavost příznačnou pro vědce.“

Zbývá dodat několik dat: v roce 1994 byla Mileně Hübschmannové udělena Cena Františka Kriegla za dlouholetou službu romské kultuře a vzájemnému porozumění mezi Romy a ostatní společností. V roce 2002 dostala od prezidenta Václava Havla Medaili Za zásluhy III. stupně, v roce 2003 získala Medaili Za zásluhy I. stupně od Ministerstva školství ČR za významný podíl na uchování a rozvoji romského jazyka a romské kultury. V roce 2000 byla oceněna Děkovnou plakétou na V. mezinárodním kongresu International Romani Union v Praze. Vděčnost a uznání romských organizací jsou nespočetné.

Narodila se 10. 6. 1933 v Praze, byla manželkou rozhlasového režiséra Josefa Melče, zemřela při autonehodě v Jihoafrické republice 8. 9. 2005. Soudis rozhlasových pořadů, na nichž se M. Hübschmannová podílela jako autorka, překladatelka, interpretka slova, účastnice besedy nebo reportérka, představuje 86 záznamů.

Mgr. Jaromír Ostrý

Erik Knirsch

11. června 1928 Ostrava

Bylo to v jeho rodné Ostravě, kde se nejdříve učil hrát na klavír a později na harmoniku, a to tak, že už v počátcích školní docházky u něho hudba jednoznačně vítězila nad školou. Nebylo tedy výjimkou, že mu maminka musela zavřít jeho milovanou harmoniku, aby teprve po splnění nezbytných školních povinností mohl opět začít cvičit. A cvičil tak, že už ve čtrnácti letech založil první skupinu, která natáčela v ostravském rozhlasu.

Zanedlouho pak svoje organizační aranžérské a ostatní kapelnické schopnosti uplatnil již v plné míře. Bylo to na brněnské konzervatoři, kam byl v roce 1946 přijat ke studiu hry na klarinet u profesora Horáka. To za ním tehdy přišli jeho spolužáci a vyzvali ho k založení skutečné kapely. A tak se stalo, že už ve čtvrtém ročníku konzervatoře stál Erik Knirsch jako dirigent před opravdovým big bandem. A před opravdovým orchestrem stál pak téměř čtyři desítky let.

dirigent, hudební skladatel, aranžér

Za tu dobu prošlo jeho souborem nespočet muzikantů a zpěváků, jimž pomáhal na cestě do velkého světa hudby. K těm opravdu slavným patřili Milan Chladil, Eva Pilarová a pozdější textařka Růžena Sypěnová.

V roce 1965 byl přizván ke spolupráci s BERO – Brněnským estrádním rozhlasovým orchestrem. V rámci reorganizace byl pověřen vytvořením skupiny orientované na taneční hudbu. Tak vzniklo Studio Brno, ve své činnosti úzce spjaté se souběžným smyčcovým orchestrem, zaměřené převážně na zahraniční taneční produkci a skladby z domovské autorské dílny. Taneční hudba byla synonymem pro jeho veškerou, tedy i kompoziční činnost.

Psal výhradně orchestrální skladby (např. Albatros, Dědovi k svátku, Kouzlo domova), které se staly trvalou součástí repertoáru orchestru Studio Brno. Některé z nich se zařadily mezi úspěšné „orchestrálky“ v národních rozhlasové soutěži.

DOKUMENT

1968 a Čs. rozhlas / I. část

Připravil MgA. Jiří Hraše

Dne 7. května 1968 předal ministr kultury a informací Miroslav Galuška předsedovi vlády materiál k problematice činnosti Čs. rozhlasu, Čs. televize, ČTK a tisku. Laskavostí Národního archivu jsme získali znění tohoto podkladu k jednání spolu se souvisejícími tisky. Podstatné pasáže z nich vybíráme.

K jednání se nepochybně schylovalo spontánně pod tlakem doby, ale zdá se, že je akceleroval urgující dopis Čestmíra Císaře předsedovi vlády Oldřichu Černíkovi. Je psán na hlavičkovém papíře s textem „Komunistická strana Československa Ústřední výbor Ideologické oddělení“ a datován 30. dubna 1968. Text zní:

Vážený soudruhu,
usnesením předsednictva ÚV KSČ z 4. března 1968 bylo uloženo předsedovi vlády, aby pověřil jiného člena vlády místo ministra vnitra odpovědností za Ústřední publikační správu, a ministři kultury a informací, aby připravil novelizaci tiskového zákona.

Při nejrůznějších příležitostech – v tisku, na shromážděních, naposledy nejdůrazněji na zasedání ÚV Svazu čs. novinářů – je kritizována skutečnost, že tyto otázky stále ještě nejsou dořešeny. Zejména novináři nejsou spokojeni s tím, že cenzura sice už prakticky neexistuje, přesto však pracovníci ÚPS sedí v redakcích a kdykoli opět mohou znovu začít „fungovat“. Kritika se pochopitelně obrací i proti stranickým orgánům, které sice zrušily usnesení PÚV KSČ, týkající se ÚPS, ale nedosáhly zatím splnění dalších svých rozhodnutí.

Ústřední publikační správa je dodnes organizačně začleněna pod ministerstvo vnitra, nemá předsedu ani jeho zástupce (oba rezignovali na své funkce), není dořešena její funkce jak vzhledem k domácímu tisku, tak při dovozu zahraniční literatury (což podle zákona vůbec ÚPS nepřisluší). Definitivně by měl úkoly ÚPS (a celou problematiku cenzury) řešit nový tiskový zákon. Není však podle mého názoru politicky únosné, aby otázky cenzury a tím i ÚPS zůstaly otevřené až do přijetí nového zákona, i když by bylo třeba práce na jeho přípravě maximálně urychlit.

Obracím se proto na Tebe, aby vláda co nejdříve projednala všechny problémy, které s cenzurou souvisí a dořešila je.

Se soudružským pozdravem

Č. Císař

Za týden vedoucí odboru školství a kultury předsednictva vlády připravil k problematice „informací“ pro předsedu vlády:

(...)

1. Dopis s. taj. Císaře z 30. dubna 1968 o působnosti Ústřední publikační správy jsem v opise podle pokynu předal s. ministři Galuškoví.

V této věci připravuje ministr kultury a informací návrh novelizace tiskového zákona (č. 81/1966 Sb.) a zrušení statutu Ústřední publikační správy (vl. nař.

č. 119/66). Návrh bude zítra t. j. 7. 5. 1968 diskutován s předsednictvem Svazu novinářů, podle výsledků jednání upraven a 15. května t. r. zaslán příslušným výborům NS a vládě.

V návrhu se uvažuje novelisace tiskového zákona (§ 17) tak, aby Ústřední publikační správa působila následně a zabezpečovala, aby se do tisku nedostaly věci v rozporu s ochranou státního tajemství nebo s ustanoveními zákonů. Není dosud vyjasněno začlenění Ústřední publikační správy; ani ministr kultury a informací ani ministr vnitra se necítí oprávněn toto začlenění navrhnout.

Doporučuji tuto otázku uvážit; podle našeho názoru přichází v úvahu začlenění ke Generální prokuratuře nebo k ministerstvu spravedlnosti. Současně dal s. Galuška pokyn, aby se urychleně pokračovalo v pracích na návrhu nového tiskového zákona.

2. Ministr kultury a informací připravuje pro střední vládu zprávu o odpovědnosti za informace v Čs. rozhlasu, Čs. televizi a ČTK. Ve zprávě bude vycházet z příslušných zák. ustanovení a patrně navrhne, jak má být zdůrazněna odpovědnost příslušných ústředních ředitelů a MKI.

Návrh dnes odpoledne projednává s ústředními řediteli, podle závěrů bude materiál pro vládu připraven zítra do odpoledních hodin.

Předsedovi vlády ohlášené podání bylo skutečně hotovo 7. května.

V příloze předkládám předběžný materiál o problematice činnosti Čs. rozhlasu, Čs. televize, ČTK a tisku a žádám o jeho projednání ve schůzi vlády.

...a bylo zařazeno na jednání operativní porady předsednictva vlády 8. května jako první bod:

1. problematika práce rozhlasu, televize a Československé tiskové kanceláře /s. Galuška/. Přizvaní soudruzi: Hájek, Galuška, Marko, Pelikán a Sulek.

Vlastní přiložený materiál uvedl Miroslav Galuška slovy:

V posledním období nastala nepřehledná situace v otázkách kompetence při řízení rozhlasu, televize a tisku. Protože model státního řízení této oblasti se teprve vytváří a ústřední ředitelé Čs. rozhlasu, Čs. televize a ČTK požadují podřízení přímo vládě, předkládám k jeho projednání materiál o této problematice.

Text podání zní:

V souvislosti se změnami v metodách a stylu práce aparátu ÚV KSČ, zejména jeho ideologického oddělení, dochází v poslední době často k nedorozuměním v otázkách kompetence při řízení tisku, rozhlasu a televize. K nejasnostem zřejmě vede jistá labilita existujících stranických usnesení a zákonných opatření.

Tento stav souvisí s uplatňováním stranického vlivu na činnosti rozhlasu, televize, ČTK a tisku v uplynulých